

[Burgdorf]

jeg gerne vil stille ministeren. Det, at Greenex nu i år ikke udbetaler overskud, efter hvad jeg har hørt i dagspressen, vil det influere på denne byrdefordeling?

Lars Emil Johansen (SF):

Det har, lige siden man begyndte at diskutere indførelse af indkomstbeskatning i Grønland, været klart, at der nødvendigvis måtte være behov for en eller anden form for udligningsordning, når de forskellige kommuners indkomstskatteprovenu var blevet kendt.

Nu er de forskellige grønlandske kommuners indkomstskatteprovenu imidlertid blevet kendt, da indkomstskatten jo har oplevet sit første leveår i Grønland. På denne baggrund er det derfor ingenlunde overraskende, at de første beregninger har vist relativt store forskelle i de forskellige kommuners indkomstskatteprovenu. Tallene er blot en bekræftelse på den fornemmelse, vi hele tiden har haft i Grønland, om end visse kommuners skatteindtægter har vist sig at være overraskende store.

Principielt og på længere sigt er det afgjort en rigtig fremgangsmåde, at kommuner med relativt store skatteindtægter hjælper andre kommuner med relativt lave ditto. Grønland er imidlertid så ufatteligt stort, at der også i dette tilfælde kan være visse komplikationer i forbindelse med et forsøg på at lave generelle retningslinjer gældende for alle kommuner af den ene eller den anden kategori.

Som det fremgår af lovforslag nr. 185, har beregningerne for de forskellige kommuners indkomstskatteprovenuer i 1975 påvist, at 11 af de 18 grønlandske skattekommuner har et udligningsbehov på godt og vel 5 mill. kr., som 3 af de resterende 7 skattekommuner så skal dække ifølge lovforslaget, nemlig Ivigtut, Nuk og Umanak kommuner. En sådan ordning volder sikkert ikke særlig store problemer for kommunerne Ivigtut og Nuk, medens billedet ser noget anderledes ud, for så vidt angår Umanak kommune.

Folk med blot nogenlunde kendskab til grønlandske forhold vil vide, at Umanak kommune indtil for et år siden hørte til Grønlands allerfattigste kommuner. Denne kommune har som følge af 1950ernes og 1960ernes koncentrationspolitik været prak-

tisk talt udsultet i investeringsmæssig henseende. Der er derfor i mellemtiden sket en ophobning af investeringsbehovet i Umanak kommune, som kommunens indbyggere uden tvivl havde glædet sig til at bøde noget på som følge af den ændrede økonomiske situation efter indkomstbeskatningens indførelse. Men ikke så snart meldte de første penge deres ankomst til kommunekassen, før man begynder at fordele dem til andre kommuner, som for de flestes vedkommende har nydt godt af en meget større investeringsimødekommenhed fra det offentliges side, end Umanak kommune nogen sinde har kunnet opnå. Dette skete, da man ved et lovindgreb flyttede nogle indtægter, kommunen fik i 1975 i form af udbytteskat fra et koncessioneret selskab, til landskassen. Det kommer nu også til at ske, hvis det foreliggende lovforslag vedtages, i form af indførelse af en udligningsordning for de grønlandske kommuner.

Som nævnt tidligere er jeg principielt tilhænger af en kommunal udligningsordning på lidt længere sigt. Men jeg finder grund til at spørge Grønlandsministeren, om han ikke finder det urimeligt, at en i investeringsmæssig henseende i mange år så mishandlet kommune som Umanak kommune allerede i det andet år efter indkomstbeskatningens indførelse skal begynde at betale forholdsvis store beløb til andre kommuner, som gennem årene har været langt bedre stillet end Umanak kommune. Jeg personligt ville finde det mere rimeligt, at man gav kommunen en chance i et par år endnu til at stabilisere sin økonomi og stille noget af sit enorme investeringsbehov, før man pålægger den forpligtelser til dækning af andre kommuners underskud.

Som repræsentant for Grønland og ikke for en enkelt kommune her i tinget finder jeg det imidlertid også nødvendigt at pege på andre muligheder til dækning af de nævnte 11 kommuners udligningsbehov i økonomisk henseende. Jeg finder det nærliggende at pege på de 6-10 mill. kr., landskassen forventer at modtage i indeværende år i form af udbytteskat fra et koncessioneret selskab, som for resten opererer i Umanak kommune, som en mulighed. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han under forhandlingerne med landsrådet og De grønlandske Kommuners Landsforening om gen-